

شهربراز

یادداشت‌هایی درباره‌ی تاریخ و فرهنگ ایران زمین

درباره

*** هرگونه استفاده از جستارهای این وبلاگ تنها پس از دریافت اجازه‌ی نوشتاری (کتبی) و ذکر نشانی وبلاگ و نام نویسنده (شهربراز) آزاد است. ***

شهربراز چیست؟ کیست؟ کجاست؟
 ویکی‌پدیای پارسی | فرهنگ
 دهخدا | ویکی‌پدیای انگلیسی |
 بیشتر

بازدیدشمار

از شنبه ۲۲/تیر/۱۳۸۷ - **137144**
 ۱۲/جولای/۲۰۰۸
 free counter

زمزمه

**دوش دیوانه شدم، عشق
 مرا دید و بگفت:
 «آمدم، نعره مزن! جامه مدر!
 هیچ مگو!**
 مولانا جلال‌الدین بلخی (سده
 هفتم/سیزدهم)

دسته‌بندی موضوعی

- (88) ادبیات
- (9) تاجیکستان
- (119) تاریخ باستان
- (78) تاریخ معاصر
- (59) تاریخ میانی
- (17) -

کعبه‌ی زرتشت

Thursda
 y: May
 2009, 28

پنج‌شنبه ۷/خرداد/۱۳۸۸ - ۲۸/می/۲۰۰۹

در فاصله‌ی ۶ کیلومتری از کاخ‌های پارسه (Persepolis) یا تخت جمشید) کوهی وجود دارد که آرامگاه داریوش بزرگ و چند شاه دیگر هخامنشی در دل آن ساخته شده. ساسانیان نیز - که خود را وارثان بحق هخامنشیان می‌دانستند و حتا نسب خود را نیز به اردشیر دوم هخامنشی می‌رساندند - در کنار همین آرامگاه‌ها نقش‌های برجسته‌ای ساختند که بعدها به علت ناآگاهی مردم، این منطقه «نقش رستم» خوانده شد زیرا نقش شاهان ساسانی را با رستم شاهنامه اشتباه گرفتند.

- (7) خاقانی
- (83) روزانه
- (148) زبان
- (9) سعدی
- (3) غرولند
- (31) فردوسی
- (109) فرهنگ
- (13) فیلم
- (85) کتاب
- (9) موسیقی
- (14) نظامی گنجه ای
- (25) واژه‌سازی
- (39) پانترکان

بایگانی

► 2010 (19)

▼ 2009 (113)

- December (5)
- November (11)
- October (7)
- September (11)
- August (7)
- July (15)
- June (7)
- ▼ May (11)

شهرسازی و معماری امروز

خودباختگی تا کجا؟

کعبه‌ی زرتشت

علی سامی

قورباغه را قورت بده

گوشه‌ای از تاریخ قاجار - ۲

گوشه‌ای از تاریخ قاجار - ۱

فعل مجهول

فرهنگ فدایی

پارس و غذا

فرهنگ‌های زبان پارسی

- April (7)
- March (13)
- February (11)

در جلوی این نقش‌ها بنای چارگوشی وجود دارد که امروزه به اشتباه «کعبه‌ی زرتشت» خوانده می‌شود. درست است که این بنا از نظر هندسی جعبه (کعبه) یا مکعب مستطیل است اما نه «کعبه»ی مذهبی است و نه به شخص زرتشت ربطی دارد. زیرا ساخت آن به احتمال زیاد در زمان هخامنشیان بوده که ۸۰۰-۷۰۰ سال پس از زرتشت بودند (زمان زرتشت را امروزه نزدیک ۱۴۰۰ پیش از مسیح می‌دانند). روی یکی از دیوارهای این بنا سنگ‌نبشته‌ای از کرتیر (Kertir)، موبدان موبد ایران در زمان بهرام ساسانی، وجود دارد که

- ▶ January (8)
- ▶ 2008 (190)
- ▶ 2007 (150)
- ▶ 2006 (27)
- ▶ 2005 (8)
- ▶ 2004 (5)

پیوندها

زبان

- فرهنگ دهخدا
- شورای گسترش زبان پارسی
- واژه‌نامه‌ی دکتر محمد حیدری ملایری
- فرهنگ پارسی به انگلیسی / انگلیسی به پارسی
- پارسی / پارسی به پارسی
- ریشه‌شناسی واژه‌های انگلیسی
- واژه‌نامه‌های فرانسه/انگلیسی
- معنای نام‌ها - غیرایرانی
- معنای نام‌ها - ایرانی
- دین
- اوستا و دیگر نوشته‌های زرتشتی
- کتاب مقدس
- یهودیان/مسیحیان (Bible)
- قرآن
- تاریخ و فرهنگ
- دانش‌نامه‌ی ایرانیکا
- پایگاه تاریخ ایران - دکتر خنجی
- پروژه‌ی ساسانیکا - دکتر تورج دریایی
- پایگاه استاد ریچارد نلسون فرای
- وبگاه دکتر کاوه فرخ
- کانون پژوهش‌های ایران باستان
- تبدیل تقویم خورشیدی/قمری/میلادی
- تاریخ ایران و جهان در چنین روزی
- آذ. گشتاسپ

در آن «بُن خانک» آمده است. برخی می‌گویند «بن خانک» به معنای «محل نگهداری اسناد» است اما دکتر علیرضا شاپور شهبازی می‌نویسد که امروزه دیگر این واژه را به معنای «موقوفه» می‌دانند.

در کتاب «دین‌کرت» یا «دین‌کرد» (به معنای «کارهای دینی») - که از آثار زمان ساسانی است و در زمان پس از اسلام بازنویسی شده - چنین آمده است:

دارای دارایان [=دارا پسر دارا] همگی اوستا و زند را چنانکه زردشت از هر مزد پذیرفت و نشست ... یکی به «دژ نشست» فرمود نگاه دارند.

ابن بلخی، تاریخ‌نگار دوران اسلام، نیز در کتاب «فارسنامه» گوید:

چون زردشت پیامد وشتاسف [=گشتاسپ] او را به ابتدا قبول نکرد و بعد از آن او را قبول کرد و کتاب زند آورده بود همه حکمت، و بر دوازده هزار پوست گاو دباغت کرده نبشته بود به زر. وشتاسف آن را قبول کرد و به اصطخر پارس کوهی است کوه «نفتست» گویند. همه صورت‌ها و کنده‌گری‌ها از سنگ خارا کرده‌اند و آثار عجیب اندر آن نموده. این کتاب زند و پازند آنجا نهاده بود.

استاد محمدتقی بهار (ملک الشعرا) در جلد یکم «سبک‌شناسی» نام کوه در متن فارسنامه را «نفتست» و شکلی دیگری از «نفتست» و اشاره به همان «دژ نشست» دین‌کرد می‌داند. اما دکتر شاپور شهبازی آن را «نفتست» یعنی کوه نقش‌دار و یا «نغشت» به معنای کوه کتیبه‌دار می‌خواند که همان نقش رستم باشد.

دیگر این که دکتر شهبازی می‌نویسد تا دویست سال پیش به این بنا «نقاره‌خانه» گفته می‌شد و «کعبه‌ی زرتشت» نام جدیدی برای آن است.

آقای رضا مرادی غیاث‌آبادی بر این باور است که این بنا کاربرد اخترشناسی داشته و تقویم آفتابی بوده است و **کتابی** هم در این باره نوشته است.

روی این بنا سنگ‌نبشته‌ای به زبان پهلوی ساسانی است که آن را در سال ۱۹۳۶ م / ۱۳۱۵ خ هیات علمی «بنداد خاوری» (Oriental Institute) دانشگاه شیکاگو به سرپرستی اریش اشمیدت (Erich Schmidt) کشف کرد و سال بعد اشپرلینگ (Sperling) متن آن را منتشر کرد. اشپرلینگ سنگ‌نبشته را از نرسی می‌دانست اما آرتور کریستنسن (Arthur Christensen) و والتر هنینگ (Walter B. Henning) نشان دادند که از آن شاپور یکم است. زیرا در این سنگ‌نبشته از جنگ‌های شاپور با روم و اسیر شدن والرینوس یاد شده است. هم چنین شاپور از آتشگاه‌هایی یاد می‌کند که برای خود و خاندان شاهی و بزرگان دولت بنا کرده است.

نکته‌ی دیگر این که بنایی دقیقاً شبیه این در پاسارگاد وجود دارد که از زمان اتابکان فارس (سده‌ی هفتم قمری و زمان سعدی شیرازی) بدان نام «زندان سلیمان» را داده‌اند و امروزه باور بر آن است که به احتمال زیاد آرامگاه کمبوجیه پسر کوروش بزرگ باشد. امروزه از این «زندان» تنها یک دیوار نیمه ویران باقی مانده و چون در زمان اتابکان نام زندان را بدان داده‌اند معلوم می‌شود که در آن زمان هنوز سالم و پایرجا بوده است.

- بنیاد فرهنگ ایران
- بنیاد نیشابور
- کمیته‌ی نجات پاسارگاد
- ویگاه مرتضی ثاقب فر
- **کتاب**
- پان‌ترک‌گرایان و آذربایجان - دکتر کاوه فرخ
- اصلاح زبان ترکی: کامیابی فاجعه‌آمیز - جفری لویس
- ری‌را: دیوان‌های شاعران بزرگ
- پرسوپیدیا: دیوان‌های شاعران بزرگ
- گنجور: آثار سخن‌سرایان پارسی‌گو
- ری-سنت: شاهنامه‌ی فردوسی، دیوان شمس، غزلیات سعدی، حافظ
- مثنوی معنوی و دیوان شمس در کتابخانه‌ی تصوف
- پروژه‌ی گوتنبرگ - کتابخانه‌ی رایگان
- کتاب‌های رایگان پارسی
- کتاب‌های رایگان پارسی - ۲

وبلاگ‌ها

- کانون پژوهش‌های ایران‌شناختی - دکتر جلیل دوست‌خواه
- سخن - یادداشت‌های ابوالفضل خطیبی
- سرای زبان - دکتر محسن حافظیان
- اسواران - ارتش‌های ایران باستان
- وبلاگ روزنامک
- رضا مرادی غیاث‌آبادی
- ایران‌نامه - دکتر شاهین سپنتا
- Persepolis Fortification Archive Project
- آسمانه ایران کهن
- تاریخ و فرهنگ ایران باستان - داریوش احمدی
- تاریخ و فرهنگ ایران باستان - وبلاگ قدیمی
- کارزار با پان ترکیسم -

- شمس تبریز
- تریبون آزاد پان ایرانیست در خوزستان
- جام جم - رامین
- سحرگهان - وبلاگ محمد جلالی چیمه (م. سحر)
- مینوی خرد - آرزو رضایی
- لوگوس - حمید حیاتی
- زبان و ادبیات فارسی (آریا ادیب)
- سرای دانای توس
- ایران، تاجیکان
- عاقلان دانند - وبلاگ امیرحسین شالچی
- آذرآبادگان من
- فصلنامه‌ی فروزش

پارسی را پاس بداریم

- تهاجم به هویت ایرانی
- نام زبان ما به انگلیسی چیست: Persian یا Farsi ؟
- شتر مرغ زبانی
- پارسی‌مان: سرای زبان پارسی
- ویندوز پارسی مایکروسافت
- مرورگر فایرفاکس پارسی

«زندان سلیمان» یا آرامگاه کمبوجیه

خاستگاه:

- سبک‌شناسی، محمدتقی بهار (ملک الشعرا)
- راهنمای جامع پاسارگاد، دکتر علیرضا شاپور شهبازی

نوشته‌ی شهربراز | ساعت: 8:31 AM | پیوند دایمی

0 نظر داده شده | نظردهی

دسته‌بندی تاریخ باستان

0 نظر:

[Post a Comment](#)

پیوند دائمی

**هفت‌نامه‌ی ایرانشناخت (گفتاری- دیداری- شنیداری)، سال
پنجم- شماره‌ی ...**

ایجاد پیوند به این نوشته

نوشته‌های بعدی

صفحه‌ی اصلی

نوشته‌های قبلی

(Subscribe to: [Post Comments \(Atom\)](#))